

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 27. Zettortdeenâ 4tâ Juli 1846.

M e h m a m e i t e n e .

(Stahsis, kas parahda, zit brithnischligi Deems
zilwekus wadda)

(Skattees Nr. 26. Beigums.)

S e s t a n o d a l l a .

Nu arri sahze gaisina swihst par to tumschu preefchu meschu pahri un deena ause. Nu tik dohsmees projam! tã Uska teize. Bet majors atbildeja: Wehl muhs leelas breefmas draud. Tu taf dsirdeji, ka ta meitene teize, ka lihds diwdesmit laupitaji schinni meschã usturrotces. Ne-willoht warr muhs kahda lohde is mescha aisenem tã, ka paschu schahweju ne buht ne dabbu-jam redseht. Papreefch wehl gribbu pahrdoh-maht, kas jabarra.

Us weenreis Uska eesauzahs: Klaus' sirgu pakawi skann! Laikam wiss tas laupitaju bars jahschus un kahjam nahk mahjã. To isteizis winsch skrehje angshã pee lohdsina skattitees, bet driht itt preezigs skrehje atkal semmẽ un teize: Tee irr muhsu laudis, wiss pulks uhsaru! Winsch schigli atwehre wahrtrus lihds gallam waltã un tee uhsari gahje eekschã. Wissi tee sawu majoru un scha beedru itt mihligi apfweizimaja un tas waktmeisters fazzija: Mehsh lohti pehz jums behdajamees, zeenigs majora kungs. Zuhsh arween un ik reis sawã riktigã laikã essat bijusch riktigã weetã, bet kad nu wakkar wakkarã juhsh sawã simmamã stundã ne pahrnahzat un wehl pahri stundas pagahje, tad mums palikke bail, ka juhsh ne essat nomaldijusches no zetta, jeb ka kahda fibbele naw notikkuse schinni meschã ar rasbaineekeem. Tadeht mehsh kahpam sirgeem muggurã un ar deggoshahm lahpham rohkã isjahdijam scho tumschu meschu. Mehsh usgahjam diwu sirgu pehdas. Es tahsh apraudsijis teizu, lubk, tẽ tahsh irr muhsu majora sirga pehdas! Ne weenam sirgam naw tik glihtas pakawas kã winnam. Schahm pehdahm pakkal dohdamees mehsh aishnahjam lihds scho mahju. Nu waldees Deewam, ka juhsh muhs effect atraddusch, tã

tas majors teize, es jums pateizu par juhsh puhlinu. Bet Uska atkal teize: Riktigi! nu es sinnu, kapehz tee blehdneeki ne atnahze! Zuhsh essat winnus isbaidijusch.

Majors nu ar ihseem wahrdeem teem isteize, kas winneem bij notizzis, un tad pawehleja: apwaktejeet schohs tschetrus zeetunneekus tẽ un usweddeet to fainneeku un fainneezi, kas irr pagrabba eeflohditi, tẽ pee scheem ahra. Ismeklejeet schihs mahjas, lauscheet wallã wiffus kambarus, faktus un kastes, fur gan daud laupitas mantas atraddisees; un fur ebdamas leetas un wihnu atrohdeet, to nemmeet sew par labbu. Tee uhsari tuhlin nu preezigi darrija pehz scheem wahrdeem, ihpafchi to pahrtikku lahpraht usmekleja un apehde tohs leelos zeppefchus, kas preefch teem laupitajem bij zepti.

Majors nu gahje tanni kambari eekschã, fur ta meitene bij, kas winna dsihwibu glahbuse un to nu wedde sew lihds tanni kambari, kas tam bahkas kambarim blakku atraddahs un bij pufsh lihds skaisi ispufschohst. Winsch teize sehdees meitin te man blakku lehnkrehflã un pastahsti jel kã tu schinni mahjã tikuse. Jo tas jaw muhscham ne warr buht teefa, ka tu essoh tã besdeewiga fainneeka behrns un tabs fasohditas wezzenes behrnu behrs. Pastahsti man mihla Ursule to pateesibu.

Tã meitene nu atbildeja: Mans wahrds naw Ursule bet Meline. Es tikku sawai mahtei no-sagta un schurp atwesta. Divus gaddus preefch tam mans tehws nomirre, un winna wahrds bija Baron Grihnau.

Mannu baltu deeninu! tã tas majors eesauzahs, rohkã kohpã sirdams, tad jaw tu effi manna mahsas meita. Es esmu tawas mahtes brahlis! No sirds tewis sweizinu, manna mihla Meline! Kad es karrã aishgahju, tad tu wehl schuhpuli gulleji, es tewi tad pirmu un pehdigu reis redseju, nehmu us sawahm rohkahm un fluhpstiju. Tu effi taggad bijuse tas engelish, kas

manni no tif breefmigas nahwes isglahbe! Winsch lohti lihgsins taggad falikke rohkas un fluffi us debbes flattijahs. Arri Meline fluffinam Deewu luhdse un raudaja. Majors tad atkal teize: Nu flawehs lai irr Deewo, ka winsch man tewi likke atrast. Al ka manna mahsa, tawa mahte, par to preezafes! Winsch nu Melini panehme few flehpt un tad abbi kohpâ ais leela preeka raudaja labbu brijbi.

Tad atkal majors jautaja: Râ tad jel tas nahze, ka tewi warreja nosagt? Meline atbildeja: Rahdâ deenâ swesch wihrs eenahze muhsu istabâ, rahdija mahtei kahdus rakstus un turklaht breefmigi lahdeja. Mahte man likke iscet dahrsâ. Tur atkal zits breefmigs tehwinsch pee mannis peenahze, sakehre manni zeet, aishahse man mutti ar lakkatu un aishesse manni meschâ, fur jaw karithe bij gattawa. Tad tee abbi divi manni atwedde schurp. Majors nu Melini nowedde semmê sehtâ un tai rahdija tohs zeetumneekus. Meline tohs eeraudsiijuse teize: Lufk, tas ar teem melneem matteem, tas mahtei to papihri rahdija, un tas obris ar teem farkaneem matteem un farkanu bahrsdu irr tas, kas manni sakehre.

Majors nu ar Melini kohpâ turreja masu broh-kasti, un tad likke teem uhsareem atkal dohtees zellâ. Melini winsch nehme pats us sawa sirga. Teem zeetumneekem tikke rohkas us mugguru atseetas un uhsareem widdû celikti. Tschetri uhsari tikke atstahiti to mahju apwakteht. Pilsatâ tas majors tohs zeetumneekus nodewe teesai. Rahds pahris fimtu uhsaru tikke isfuhthits to meschu apstahit un ismekleht, un tad arr wiffi tee laupitaji tikke sakehrti un sanemti. Rahds gads pagahje, kamehr to isklauhinaja. Isklauhinoht arri tas nahze klaijumâ, kahdu blehdibu tas Gribnau leelmahtes weenigs raddineeks, Klauenberga lungs, kas zittâ pilsatâ dsihwoja, bij darrijis. Schis bij arri lohti baggats, bet arri neganti fshops. Tas nu bij dabujis dsirdeht, ka Gribnau lungs un winna dehli mirruschi, leelmahtes brahlis karrâ nokauts, un ka nu tif ta weena masa meitene Meline wiffu to leelu mantu mantoschoht. Tadeht nu schis wehz tahs mantas kahrodams to laupitaju wirsneeku bij apstelletis, Melini nosagt. Turklaht bij arr teizis: affins wainu jeb grehku winsch ne gribboht us

sawu dwehseli nemt. Tadeht lai to meiteni tiween noweddoht tahdâ weetâ, fur to ne warroht atrast, un lai to labbi turroht. Laupitaju wirsneeks bij scho darbu usnehmees. Tas pats irr bijis, kas ar mahiti to leeku strihdinu wehz parrada bij turrejis, kamehr winna beedris ap mahju lohda ja gluhnedams, to meiteni sakehre, to laisijamu kannu uppes mallâ us krafta nosweede, to salmu zeppuri eeksch uhdena kahrflu krumâ eesweede un tad ar to meiteni aishbehe.

Tas laupitaju wirsneeks un winna beedris tas farkangalwis un wiffi winna zitti beedri, kâ arri tas fainneeks un fainneeze, wiffi tee tikke ar nahwi noteefati. Bet tam besdeewigam raddineekam Klauenberg bij jamakfa leela naudas strahpe un jasehsch zeetumâ.

Septitanaodalla.

Majors nu sawu karrâ-pulku atstahje weetneeka sinnâ, likke Melini atkal gehrht preilenes kahrtâ un tad ar tahs kohpâ brauze us Gribnau muhschu. Bet kad nu kâ winsch labbi sinnaja, mahsa winna wehl turreja par mirruschu, tad winsch eeprehschoja, ka labbaki buhschoht winnai par to eeprehsch kahdu sinnu laist. Pehzak, tad winsch pats gribheja pee tahs eet un tai teikt, ka Meline arri wehl eshoht dsihwa. Tadeht winsch preeksch eegahje ta wezza junkera dsihwofli. Tas wezzais wihrs tihri apstulbe no leela preeka, kad to majoru un arri Melini dsihwus eeraudsiija. Winsch kâ par jaunnu atdsihwojahs un ne warreja ar wahrdeem isteikt sawu leelu preeku. Winsch tuhlin steidsahs us pilli, leelmahtei to preezigu sinnu nest.

Leelmahte gauschi nobehdajusees, ar bahlu gihmi sehdeja lehnkrehflâ un lassija kahdâ grabmaia. Kad nu winna dsirdeja, ka brahlis eshoht dsihws un jaw schê atnahjis, tad winna tuhlin steidsahs tam pretti. Bet schis jaw patlabban nahze istabâ eekschâ. Winna rohkas isplehtuse tam schrehe pretti, to apfampe un teize: Al mihsais brahl, woi tu wehl effi dsihws! Waldees Deewam, nu es taf wairs ne esmu weena patte schinni pasaulê.

Majors nu nosehdahs winnai blakku lehnkrehflâ un leelmahti luhdse, lai schim nu isstahstohht wiffu, kas pa to laifu, kamehr schis karrâ bijis,

tè notizzees. Tad nu winna gauschas affaras raudadama tam stahstija, fa winnas laulabts draugs, dauds fahpes zeetis, bet pazeetigs un Deewa rohfahm padewigs mirris, fa winnas abbi mihki dehli, fo tas majors gan bij redsejis, bakkas mirruschi, un fa winnas weeniga lohti mihla meitina Meline uppè noslihkufe. Majors to wissu klauhsjahs winnas noschehlodams un tad teize: To jaw ibsti taf ne warr sinnabt, woi winna pateesi irr noslihkufe, jo winnas meesu juhs ne atraddat. Leelmahte, itt kà no kahdas preezigas jausmas pahrnehta, teize: Ak Deews! kad winna wehl dsihwotu, kad es, pirins mirstu, wehl weenreis winnu dabbutu redseht, kahds tas neissakkams preeks buhtu mannim! Majors atkal runnaja: Tizzi teescham, fa winna wehl irr dsihwa. Mubhu raddineeks Klauenberg tewim tahs behdas irr uskrahwis. Meline nam wiss noslihkufe, bet laupitaji winnu tew nosagge un kahda paslehptà kaktà aishwille. Wai Deewin! tà nu leelmahte eesauzahs, labbak lai winna buhtu nomirruse, ne kà tahdas besdeewigàs rofkàs tikfufe! Dauds labbak irr nomirt, ne fa arr meesu un dwehseli samaitaschanà eekrist! Mihla mahsa, tà majors atbildeja, tawa Meline irr tahda patte skaidra un skaisa, kà bijuse. Winna taggad arri irr no to besdeewigu zilweku warras ispestita.

Leelmahte nu kà aisgrahbta no preeka zehlehs augscham un teize: Ak tu mihlais Deews! Kahdu preezigu sinnu dabbutu! Mihlais brahl, teiz jel wissu fo tu sinni. Woi tu winnu redseji? Woi winna tepat naw? Ak luhdsams wedd manni pee winnas. Majors nu atwehre durwis un Meline no preeka pahrnehta, lehze eekschà, kritte mah-tei rofkàs eekschà un ne warreja zittu ne fo isteikt kà ween: Memmin mihla memmin! Mahte atkal fleedse: Ak Meline mihla, manna mihla, mihla, mihla meitin, Ja, tu effi tà patte! Tu effi atkal mannas rofkàs! Paldees tewim Deews! ne isakkam dauds reis paldees! Winna to turreja zeeti apkamptu, raudaja weenadi un sauze: Ak Deews! paldees paldees, tewim mihlais Deews! Pehdigi atkal ta mahte teize: Nahz mihla meitin, sehdi tè mums blakkam un stahstijà kà tewim klahjees pee teem besdeewigeem laupitajeem.

Meline nu stahstija tà: Nis bailehm un is-bailehm es tik tik ne nomirru, kad tas laupitajs to reis manni fahpche, abbi ar to ohtru karisht eewilke un tur tonni breefsmigà mahjà eeksch mescha aishwedde. Ta wezza fainneeze manni mihligi sweizinja un teize fa winna ilgodamees jaw sem us mannis effoht gaidijuse. Winna manni meerinaja un likke dauds gahrdumus man preekschà; nesse man kasseju un puntschu un — jebchu es to wissu ne gribbeju ne redseht, weenadi manni luhdse, lai jel druzin no ta baudoht. Winna manni eewedde masà, pufslidhs smukkà kambarrisi un teize: Lukt, tas buhs tawš gultu kambarris un smalkaku kà arri mihlstu gultu tu ne warri wehletees, kà tè irr. Winna man teize wissu, fo preeksch man buhschoht wahrabt un zept, un to wissu ta isrunnaja un islaweja, itt kà zilwekam ne kahda zitta preeka ne buhtu, kà tik ween tè schinut pasaulè ehst un dsert. Winna manni pa hrgehrbe par semmneeku meiteni un teize: Tà, nu tu pawissam mums peederri. Tas fainneeks taggad irr tawš tehws un es esinu tawa tehwa mahte.

Abbi schee nodarbojahs wissadà wihse manni eepreezinabt. Bet es ne warreju ar teem zilwekeem aprast; manna firds arween kahroja tik pee tewis, mihla memmin! No winnu muttes es ne dsirdeju ne weenu gohdigu wahrdu. Winni nekad rihtòs un wakkaròs, neds arri pee galda Deewu ne luhdse. Pa wissu to mahju ne weena grahnata ne atraddahs. Winni tik par naudu un mantu runnaja, fero arween laweja un labdeja un lemnoja wissu pasauli. Man ne mas ne tikfahs ar winneem runnabt; bet es no teem baidijohs. Ne fur man ne palikke labbaki palikt, kà sawà kambarrisi, no fa warreja eeksch dahrsa skattitees. Tur es pahrdohmaju wissu to labbu, fo tu mihla memmin, man mahzijuse un stahstijuse. Pa daschu nakts slundu, kad mehness man eespibdeja, es raudaju un Deewu luhdsu. Un kaut arri man ne gribbejuschai, man bij winnu to besdeewigu zilweku pukkà japaseek, ir tad es sawà firdi weenadi runnaju ar Deewu. Ak, zil labbi tas irr, fa arween tapat deenà kà arri nakti warr ar Deewu runnabt, un fa winsch arween laipnigi us mums klausa.

Lee diwi wihri kas manni nosagge un no sche-

jenes aishwedde, tee beeft ween tur nahze un wedde wehl zittus beedrus arri lihds. Schee weeft tur dsihwoja kà sawàs mahjäs, un bija wehl niknaki ne patš tas fainneeks un ta fainneeze. Winni peedsebrahs, spehleja fahrtis neganti, lahbedami, singedami un runadami tahdus wahrduš, par fo paschi neganti smejhahs. Es gan tahs finges un runnas ne saprattu, bet tak sinnu, ka tahs ihsti nekreetas bij, tadehl, ka tahdi neganti zilweft par tam preezajahs. Daschu reis tee gahje strihdinā, sweede kruhšes un glahšes weens ohtram pa galwu un draubeja zits zittu nokaut. Es tad trihzedama un drebbedama behgu us sawu kambari. Weenadi un firsnigi luhkoju, ka warretu no tahdas bairu weetas ismuft, bet wiſſi lohgi bij ar dselsu trellineem noſtiprinati un tee wahrtri ſtahweja weenumehr aiſſlehgiti.

Rahbā walfarā tur eebrauze nafts kohrteli weens kohymannis, brangs mihligs lungš. Winnam bij dauds dahrgas leetas un papilnam naudas lihds. Scho winni nokawe. Es dsirdeju ka wiſch brehze un waimannaja, ſkrehju no ſawa kambarina iſtabā eekſhā. Ak kà es pahrbihjohs to eeraudſidama! Es teem ſlepkaweem teizu ka tahda ſlepkawiba eſſoht breeſmigs grehks, un ka Deews winnus par to ſohdiſchoht. Winni par to ne fo ne behdaja, til ween man pawehleja ne weenam zilwekam par to fo ſtahſtiht. Un tas fainneeks patš brehze: Tew ne buhs wairs ar ſweſcheem zilwekeem ne weenu wahrdinu runnaht; mehš teikim, ka tu eſſoht mehma. Wiſch manni ſakehre pee rohkas, rahwe pee ta affinaina lihka klahht un itt breeſnigi un man kleedse: Skattees nu! Kad tu wehl us kahdu zittu, beš ween man un mahtes, kahdu wahrdu runnaſi, tad mehš tewi wehl breeſnigaki nomaitaſim, ne kà ſcho zilweku.

Es ſawā kambarinā noſkrittu us zelleem, pazehlu abbas rohkas us debbeſi un luhdsohs: Ak tu mihlais ſchehligais Deews! Tu eſſi apſchehlojees par to jaunekli Danielu lauru bedrē! Meerigs un drohſch kà kahds gans ſtarp ſaweem jehrineem wiſch fehdeja ſtarp teem iſſalkuſcheem un aſſinš kahrigeem ſwehreem, un tu ſawu en-

geli ſuhtiji, kaš winnu apſargaja. Tu winnu no tahš lauru bedres iſpeſtiji! Ak apſchehlojees arri par manni nabbagu meiteni! Iſpeſti manni no ſcheem breeſmigeem ſwehreem. Suhti arr mannim ſawu engeli paligā! Un tas mihlais Deews ſcho manuu luhgſchanu paklauſija. Wiſch pateeſi mannim weenu engeli ſuhtja par paligu. Un tas — mihla memmin bij ſchis tawš mihlais brahlis!

Mahte teize: tas mihlais Deews apſchehlojahs par tewi un mums wiſſeem. Tewi, mihla Meline, Deews no mannis lahwe aiſweſt, lai tu mannam brahlim dsihwibu glahbtu, un tewi mihlais brahli, Deews tapehž tai ſlepkawu bedrē eewaddija, lai tu mannu behrnu no turrenes atſwabbinatu. Man arri tas bij par labbu, ka es ſawu weenigu wehl atlikkuſchu behrnu dabbuju par mirruſchu apraudaht; jo nu es wairak un firſnigaki Deewu luhdju, ne kà zittäs reiſes to biju darrijuse un jo gauſcham wehlejohs un zihni-johs debbeſis tiſt. Arri tew mihla meitin, tas buhs par labbu, ka tew kahdu laiku wajjadſeja dsihwoht pee ſlikteem zilwekeem; tu eſſi redſejuſe, žif dsilli launumā grimſt tahdi laudis, kaš pee Deewa ne turrahs, Deewu ne luhds un ne fo labbu ne grihb dsirdeht un peenemt. Tu mahziješ to launumu eenihſt un to labbu jo dahrgaku un jo wairak wehrtu turreht. Muhs wiſſus Deews pehž tiſt dauds zeeſchanahm eepreezinaja un muhſu noſkumſchanu par preeku pahrwehrtija. Ak, kaut jel mehš warretum to labbi aſſiht, ka wiſch wiſſu mums par labbu lizzis un leef noſiti! Kaut mehš weenumehr un pat wiſſu grubtakas behdās, itt ſtiyri tizzetu, ka atkal buhs labbaki, ka Deews muhſu noſkumſchanu par preeku pahrwehrtiſchoht un ka mehš ſawā laikā pateeſi par wiſſahm tahm zeeſchanahm winnam pateiſſim. Teeſcham, wiſš, wiſš, fo wiſch darra, irr ihsti gudri un labbi darrihš; winnam muhſchigi un beš galla patteiziba par to nahkahš!

Tas majors nu ſazzija: Amen! un arri Meline teize: Amen, Amen!

A. L.

W r i h w d r i k k e h t.